

Πάντοτε πριν την αυγή είναι το πιο πυκνό σκοτάδι

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 30 Μαρτίου, 2021

Ημερολόγιο του Ιβάν Στάρτσκωφ, υπολοχαγού Β' τάγματος του Σοβιετικού στρατού.

«...**12 Δεκεμβρίου 1941...** Βρίσκομαι στο Γενικό Νοσοκομείο κάποιας γερμανικής πόλεως... δεν ξέρω τ' όνομα της, αφού με μετέφεραν εδώ από το πεδίο μάχης ενώ ήμουν σε κώμα... Η αλήθεια είναι πώς δε θέλω να μάθω τ' όνομα της... τι μ' ενδιαφέρει άλλωστε; Εκτός αυτού κανείς δεν έκανε τον κόπο να μου το πει.

Η κατάσταση μου είναι κυριολεκτικά τραγική. Προ τριών μηνών περίπου στη φοβερή μάχη του Λένινγκραντ ηττηθήκαμε από τους Γερμανούς Ναζί, με μεγάλες απώλειες και από τις δύο πλευρές. Εγώ πληγώθηκα θανάσιμα στα δύο πόδια από έκρηξη χειροβομβίδας και στο αριστερό χέρι από κάποια αδέσποτη σφαίρα.

Με βρήκαν πλημμυρισμένο στο αίμα, ανάμεσα σ' ένα σωρό νεκρούς συναδέλφους δύο Γερμανοί στρατιώτες, πού μετά τη λήξη της μάχης έψαχναν ανάμεσα στα πτώματα για οτιδήποτε χρήσιμο ή πολύτιμο.

Με ένα αυτοκίνητο του Ερυθρού Σταυρού με μετέφεραν σε κάποιο σταθμό πρώτων βοηθειών οπού συνήλθα λίγο έπειτα με φόρτωσαν στο βαγόνι ενός τρένου, αφού μου κόλλησαν ένα νούμερο στο στήθος και στην πλάτη. Αυτό ήταν φυσικό, αφού για εκείνους δεν ήμουν τίποτε άλλο από ένα νούμερο...

Γεννήθηκα στο Σμολένσκ, μία κωμόπολη Ρωσική, περίπου εκατό χιλιόμετρα από τη Μόσχα, το 1912. **Από μικρό παιδί ήμουν σχεδόν άθεος, μεγαλώνοντας ασπάσθηκα τον κομμουνισμό.** Ο πατέρας μου ήταν αυστηρός μπολσεβίκος και είχε λάβει μέρος στην κομμουνιστική επανάσταση το 1917, πού ανέτρεψε το καθεστώς του Τσάρου.

Η μητέρα μου η Άννα ήταν καλή χριστιανή, αλλά από το φόβο του πατέρα έκανε τα καθήκοντα της τα χριστιανικά κρυφά. Είχα και έναν... μικρότερο κατά τρία χρόνια αδελφό, τον Αλέξιο. Αυτήν την ώρα μόνο αυτόν θυμάμαι, αυτόν μπορώ και αυτόν θέλω να θυμάμαι...

Αργοπεθαίνω.

Οι γιατροί μου έκοψαν και τα δύο πόδια και το αριστερό χέρι γιατί κινδύνευα απ' τη φοβερή γάγγραινα των άκρων. Από τότε είμαι κλεισμένος, ακίνητος, πάνω σ' αυτό το κρεβάτι, στο σκοτεινό θάλαμο Νο Ο (μηδέν).

Με έχουν κάνει πειραματόζωο και φυσικά, αν δεν πεθάνω κάποια στιγμή, θα με σκοτώσουν οι γιατροί, όταν τελειώσουν τα πειράματα τους.

Είναι δώδεκα (12) Δεκεμβρίου. Πλησιάζουν Χριστούγεννα. Τί περίεργο αλήθεια! Για πρώτη φορά στη ζωή μου δακρύζω σ' αυτή τη σκέψη. Ήμουν... ανέκαθεν άθεος. Ο αδελφός μου ο Αλέξιος όμως από νήπιο ξημεροβραδιαζόταν στην εκκλησία .

Ήταν άριστος μαθητής στο σχολείο. Ο πατέρας μου, όταν εγώ άρχισα τις σπουδές μου στη Στρατιωτική Σχολή της Μόσχας, ονειρευόταν και για τον Αλέξιο μια λαμπρή σταδιοδρομία αξιωματικού του Ερυθρού Στρατού. Όμως τη χρονιά που εγώ τελείωνα τη Σχολή κι ο Αλέξιος... ήταν τότε είκοσι (20) χρονών, το 1935... μια νύχτα έφυγε για πάντα. Η μητέρα βρήκε ένα γράμμα με λίγες λέξεις πάνω στο μαξιλάρι:

«Συγχωρήσατε με καλοί μου γονείς, Νικολάι και Αννούσκα... αλλά με καλεί ο ουράνιος Βασιλέας, να καταταγώ στο στρατό Του. Δεν μπορώ ν' αρνηθώ την πρόσκληση.

Φεύγω κι εύχομαι καλή σωτηρία.

Υ.Γ.: Μην το πείτε παρακαλώ στον Ιβάν. Θα του γράψω εγώ».

Πράγματι, δε μου το είπαν αμέσως, διότι ήταν η εποχή που έδινα εξετάσεις για το δίπλωμα. Φυσικά, όταν γύρισα το φθινόπωρο στο σπίτι, μου έδειξαν το γράμμα. Ένας κόμπος μου ανέβηκε στο λαιμό.

Τώρα που το θυμάμαι... ήθελα, αν ήταν δυνατόν, να τον έβλεπα τώρα, να του ζητήσω συγγνώμη... ναι, διότι η θλίψη μου, έπειτα από λίγες στιγμές έγινε οργή και αρπάζοντας το στρατιωτικό μου όπλο, τράβηξα τον πατέρα μου απ' το μανίκι φωνάζοντας: «Γιατί δεν έψαξες να τον βρεις; Εγώ τώρα, οπού και να 'χει πάει, θα τον βρω και θα τον σκοτώσω». Η μητέρα έβγαλε μια κραυγή τρόμου.

Ο πατέρας κατέβασε από τον τοίχο το κυνηγετικό του όπλο, λέγοντας μου: «Δεν έψαξα, γιατί σε περίμενα. Όπως ξέρεις, η τιμή ενός μπολσεβίκου δεν σηκώνει τέτοιο ρεζίλεμα σαν αυτό του Αλιόσα».

Ο θυμός μας είχε τυφλώσει. Νιώθαμε πώς μας είχε γίνει φοβερή προσβολή και μάλιστα για κάτι τόσο βλακώδες, όπως ήταν ο Θεός του Αλεξίου... **Φυσικά, για μας δεν υπήρχε Θεός και οι εκκλησίες έπρεπε να γίνουν όλες στάβλοι...** Δύο

μοναστήρια ήταν τα πλησιέστερα: Της Όπινα (πού είχε ήδη καταστραφεί στη διάρκεια της Κομμουνιστικής Επανάστασης) και τα ερημητήρια των αγρίων ορέων του Ροσλάβ.

Ψάξαμε ανάμεσα σ' αυτά, εισβάλλοντας με απειλές και κατάρες, και απαιτώντας από τους καλόγηρους να μας παραδώσουν τον Αλέξιο.

Σ' ένα από τα ερημητήρια (όπως καταφέραμε να μάθουμε) είχε καταφύγει, ποθώντας ν' αφιερωθεί στο Θεό του... Αφού υβρίσαμε τον Ηγούμενο, ο πατέρας μου τον τράβηξε από τη γενειάδα, λέγοντας: «Σκύλε παπά, δώσε μου πίσω το μικρό μου γιο!». Εκείνος με ήρεμο βλέμμα του είπε να κοιτάξει ψηλά... Ο Αλέξιος ντυμένος τα ράσα, ήταν στην κορυφή του καμπαναριού. Μας έπιασε ρίγος.

«Αφήστε ήσυχους τους αδελφούς ευλογημένοι. Ιδού, εγώ είμαι εδώ...».

«Κατέβα αμέσως κάτω, ειδάλλως θα πυροβολήσω», του είπα εγώ με φωνή πού έτρεμε. «ΗΣΥΧΑΣΤΕ. Θα είστε κουρασμένοι. Φάτε, αναπαυθείτε κι έρχομαι έπειτα μαζί σας...». Φυσικά, δεν ήρθε μαζί μας, αλλά από κρυφή έξοδο αναχώρησε, όχι μόνο από το Μοναστήρι, αλλά κι απ' τη Ρωσία.

Από τότε δεν τον ξαναείδα πια ποτέ. Μας έστειλε έπειτα από τρία χρόνια ένα γράμμα: «Είμαι στο ΑΠΟΝ ΟΡΟΣ, στην πρωτεύουσα της Ορθοδοξίας, την Ελλάδα. Προ δέκα ημερών έγινα Μεγαλόσχημος Μοναχός κι έλαβα το όνομα: Χριστόφορος. Εάν θέλει ο Ιβάν, ας έλθει να μ' επισκεφθεί. Είμαι στη ρωσική Μονή του Αγίου Παντελεήμονος. Ο Θεός μεθ' υμών». Εγώ βέβαια, ούτε πήγα ποτέ, ούτε γράμμα του έγραψα... Νιώθω το σώμα μου να παγώνει... Δεν μπορώ να γράψω άλλο...».

«**19 Δεκεμβρίου 1941...** Κάθε μέρα πού περνάει νομίζω πώς είναι για μένα η τελευταία. Ωστόσο, δεν παύω με το νου μου ν' αναπολώ τα περασμένα... Το σπίτι μας στο Σμολένσκ, το σχολείο, τη Στρατιωτική Σχολή, όλους όσους γνώρισα λίγο ή πολύ στη ζωή μου. Αραγε με θυμάται τώρα κανείς απ' αυτούς; Ο παππούς ο Βάνια, πού μου έμαθε να ρίχνω τη σφεντόνα, η γιαγιά Κλαυδίγια, πού μου έπλεκε ζεστές μάλλινες κάλτσες για το χειμώνα... οι γονείς μου πού, αγνοί βιοπαλαιστές, αγωνίστηκαν να μας μεγαλώσουν εμένα και τον αδερφό μου... η γειτόνισσα η Λιούμπα, ο Πιότρ ο ταχυδρόμος, ο Αντρέι ο δάσκαλος... δεκάδες πρόσωπα, πράγματα και γεγονότα, πού μου φαίνονται όμως τώρα τόσο μηδαμινά κι ασήμαντα...

Σήμερα έχω φριχτούς πόνους στα κομμένα μου πόδια... αισθάνομαι να σαπίζω ζωντανός. Καθημερινά σχεδόν έρχονται δύο γιατροί με πρόσωπα παγωμένα, και αφού με ναρκώσουν πειραματίζονται πάνω στο σώμα μου, χωρίς να ξέρω πώς, λόγω της νάρκωσης... Όταν συνέλθω συνήθως πονάω πολύ κι έχω συνεχή τάση για εμετό. Κρυώνω φοβερά μια και δεν υπάρχει θέρμανση στο θάλαμο. Μου έχουν ξυρίσει το

κεφάλι, για κάποιο σκοπό πού μόνο τα διεστραμμένα τους μυαλά γνωρίζουν...

Ο νους μου τρέχει εδώ κι εκεί, χωρίς να στέκεται κάπου συγκεκριμένα, ακόμη και σε ανήθικες σκέψεις. Εξάλλου και στη ζωή μου δεν ήμουν ιδιαίτερα ηθικός. Γι' αυτό ο Αλέξιος μου είχε πει κάποτε: «Το σώμα σου πού παρέδωσες στη σαπίλα, θα σαπίσει ζωντανό, πριν βγει η ψυχή σου Ιβάν. Πολύ λυπάμαι για την ψυχή σου...».

Είναι μέρες τώρα πού έχω μια παράξενη φοβία, πού ολοένα μεγαλώνει. Νιώθω σαν το αιχμάλωτο ζώο, πού πρόκειται να δοθεί ως τροφή σε σαρκοφάγα θηρία... Αν πίστευα στο Θεό, θα ονόμαζα τη φοβία μου «έλεγχος συνειδήσεως».

Αν πίστευα... λίγους μήνες πριν την εισβολή των Γερμανών στη Ρωσία, έλαβα ένα ακόμη σύντομο γράμμα από τον αδερφό μου, πού ήταν και το τελευταίο: «Χθες χειροτονήθηκα Ιερομόναχος εν ονόματι Ιησού Χριστού του Κυρίου ημών, δια πρεσβειών της Αειπάρθενου Δεσποίνης ημών Θεοτόκου, Εύχεσθε για μένα. Υ.Γ.: Ιβάν να με θυμηθείς στην απομόνωση σου».

Τώρα σκέφτομαι ότι ο Αλέξιος ή μάλλον ο Χριστόφορος είναι Άγιος. Ναι, σίγουρα είναι Άγιος. Τον είδα στον ύπνο μου απόψε, ντυμένο Ιερομόναχο, με κατάλευκα άμφια, θυμιατό κι ένα ξύλινο φωτεινό σταυρό... Με κοίταξε λυπημένος. Κάποια στιγμή χαμογελώντας ελαφρά μου είπε με απαλή φωνή: «Ιβάν, μη φοβάσαι. Ο Χριστόφορος είμαι».

- «Πονάω πολύ αδελφέ μου, βοήθησε με», του είπα.

«Ιβάν σε λίγες μέρες θα έρθεις και συ εδώ, πού είμαι και γώ. Θα σε στείλει ο παπά-Στεφάν Ζινόφσκυ από την Αγία Πετρούπολη».

Έπειτα χάθηκε από τα μάτια μου. Του φώναζα να γυρίσει πίσω, αλλά μάταια. ...Μα, γιατί μου είπε πώς θα πάω εκεί που είναι και αυτός; Και ποιος είναι ο παπά-Στεφάν; Εγώ δεν γνωρίζω κανέναν παπά-Στεφάν... Τα μάτια μου βουρκώσανε, η καρδιά μου χτυπάει σαν τρελή... ο Χριστόφορος πέθανε, έχει πεθάνει! Κι εγώ θα πεθάνω σύντομα... θα πεθάνω... Θεέ μου, δεν θέλω να πεθάνω!... Νιώθω το κεφάλι μου έτοιμο να εκραγεί. Τώρα θυμάμαι τί μου είπε ο Χριστόφορος το τελευταίο Πάσχα πού ήμασταν μαζί: **«Ο θάνατος; Μα δεν υπάρχει θάνατος! Μόνο μεταβολή, χωρισμός ψυχής και σώματος. Ο άνθρωπος πλάσθηκε από το Θεό ΑΘΑΝΑΤΟΣ, αλλά μόνον κοντά Του. Μακριά Του είναι μια ζωή θανατηφόρα -πέραν του τάφου- γεμάτη αιώνια πικρότατη ΣΙΩΠΗ, φοβερότατο ΣΤΕΝΑΓΜΟ, μεγάλο ΦΟΒΟ και ΑΓΩΝΙΑ, ΑΝΑΜΟΝΗ χωρίς ΕΛΠΙΔΑ, ακατάπαυστη ΟΔΥΝΗ, ψυχικό κι ατελεύτητο ΔΑΚΡΥ, ΑΙΩΝΙΑ ΚΟΛΑΣΙΣ».**

Τρέμω ολόκληρος... Δεν μπορώ... σταματώ εδώ...».

«**24 Δεκεμβρίου 1941:** ... Ο θάνατος είναι δίπλα μου, νιώθω τα παγωμένα του χέρια να μου πιέζουν την καρδιά... Αλλά ας είναι... Διότι από σήμερα για μένα άλλαξαν τα πάντα. Προ ολίγου ήρθε κάποιος παράξενος άνθρωπος, με μπλε σκούρα ρούχα και μια κατάλευκη γενειάδα. Το βλέμμα του ήταν πονεμένο και χαρούμενο μαζί. Φαινόταν βιαστικός. Αφού σφάλισε την πόρτα, μου είπε ψιθυριστά στα Ρωσικά: «Δεν με γνωρίζεις παιδί μου, το ξέρω. Αλλά, μην φοβάσαι... Με λένε Στεφάν και είμαι ιερέας του Υψίστου Θεού».

- «Στεφάν;» ρώτησα κεραυνοβολημένος. «Στεφάν Ζινόφσκυ;»

- «Ναι, από την Πετρούπολη. Είμαι στην υπηρεσία του Νοσοκομείου, ως αιχμάλωτος πολέμου, στα καταναγκαστικά έργα μεταφοράς ανθρώπινων πτωμάτων, στους κλιβάνους καύσεως για απανθράκωση και σαπωνοποίηση. Μας δίδεται καθημερινώς ένας κατάλογος με τους αριθμούς των θαλάμων και τα ονόματα εκείνων πού πρέπει να μεταφέρουμε. Χθες στον κατάλογο διάβασα το όνομα σου. Θάλαμος Νο Ο, Ιβάν Στάρτσκωφ, κωδ. αρ. 542770. Αντέγραψα σε άλλο χαρτί αυτά τα στοιχεία και τα φύλαξα».

Η επόμενη κίνηση του ήταν να βγάλει από τον κόρφο του ένα πολύ λεπτό ύφασμα διπλωμένο σφιχτά, σε γαλάζιο χρώμα. - «Ιδού παιδί μου. Αυτό είναι το πετραχήλι, πού με θυσία αίματος μου έφτιαξαν χέρια αδελφικά, ώστε κι εδώ στη φοβερή αιχμαλωσία, έστω κι αν χάνονται σώματα να σώζονται ψυχές».

Τον διέκοψα απότομα ρωτώντας τον με αγωνία:

- «Πέστε μου Μπάτουςκα (παπούλη), ειλικρινά τι σας παρακίνησε να έρθετε σε μένα;»

Μου απάντησε ψιθυριστά: «Κοίταξε, παιδί μου. Το ξέρω ότι ονομάζεσαι Ιβάν Στάρτσκωφ, είσαι από το Σμολένσκ, και είσαι αδελφός του Αλεξίου Στάρτσκωφ, πού τώρα είναι...»

- «Πώς τα ξέρετε όλα αυτά;» ρώτησα κατάπληκτος.

-«Είναι πολύ απλό. Εγώ έχω ένα γιο πού τώρα είναι ιερομόναχος στο ερμητικό κελί του Άγιου Ιωάννου του Θεολόγου, εκεί οπού είχε καταφύγει ο αδελφός σου αρχικά, για να γίνει Μοναχός. Συνέπεσε λοιπόν την ημέρα πού είχες έρθει με τον πατέρα σου, για να πάρετε τον Αλέξιο, ή μάλλον τον Χριστόφορο πίσω, να είμαι κι εγώ εκεί, διότι την επομένη επρόκειτο να γίνει ο γιος μου Μεγαλόσχημος Μοναχός.

Είδα λοιπόν όλη τη σκηνή με τα μάτια μου. Όταν εσείς μπήκατε στο αρχονταρίκι για ανάπαυση, ο αδελφός σου έτρεξε βιαστικά στο κελί του γιου μου, λέγοντας του:

- «Πάτερ Μιχαήλ! Να πεις σε παρακαλώ στον Ηγούμενο να με συγχωρήσει, αλλά φεύγω αμέσως για το ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ!»

- «Αλέξιε, αδελφέ, είναι σωστό να φύγεις τώρα;» τον ρώτησε ο γιος μου.

«Είναι θέλημα Θεού αδελφέ! Μην αποκαλύψετε τίποτε στον πατέρα μου και στον Ιβάν... Ευλογείτε, αδελφέ! Να εύχεσθε για μένα!».

- «Η Παναγία μαζί σου Αλέξιε!»

Εκείνος έφυγε τρέχοντας και χάθηκε στο δάσος. Από τότε έστειλε δύο φορές επιστολή στον Ηγούμενο, την πρώτη για την κουρά του σε μεγαλόσχημο και τη δεύτερη για τη χειροτονία του. Από καιρού εις καιρόν πού επισκεπτόμουν τους Μοναχούς εκεί, μάθαινα και για τα γράμματα του. Πριν από αρκετούς μήνες ήρθε κι ένα ακόμη γράμμα, το τρίτο και τελευταίο, σταλμένο από τον Ηγούμενο της Ιεράς Μονής Αγίου Παντελεήμονος. Αυτό το είδα κι εγώ με τα μάτια μου”

Έγραφε: «ο αδελφός ημών Ιερομόναχος πατήρ Χριστόφορος, ανεπαύθη χθες, την έκτη πρωινή ώρα εν Κυρίω. Αύριον αρχίζουν την τέλεση των μνημοσυνών του. Παρακαλείσθε όπως μνημονεύετε την ψυχή του αδελφού, αν και ημείς έχουμε μάλλον περισσότεραν ανάγκην των ιδικών του ευχών, παρά εκείνος από τας ιδικάς μας. Ήτο αγία ψυχή, πραγματικά ταπεινός και άκακος Μοναχός, φίλος θερμός της αδιαλείπτου προσευχής και της ασκητικής ζωής. Ας είναι αιωνία του η μνήμη».

Εγώ είχα μείνει εμβρόντητος από όσα είχα ακούσει. Πέρασαν ένα δύο λεπτά μέχρι να συνέλθω. Ένιωθα ένα συνεχές σφίξιμο στην καρδιά, σα να πιεζόταν βασανιστικά από την αφόρητη θλίψη. Ξέσπασα σ’ ένα σχεδόν βουβό κλάμα, με πνιγμένους λυγμούς... Τα κομμένα μου μέλη πονούσαν φρικτά, όχι τόσο από τον σωματικό όσο από τον ψυχικό πόνο: «Μπάτουςκα, Μπάτουςκα (παππούλη, παππούλη), έχει πεθάνει λοιπόν, το ήξερα, τόχα καταλάβει. Ήρθε στον ύπνο μου και μου είπε για σας...». «Ο πατήρ Χριστόφορος είναι πλέον στον Παράδεισο», είπε τότε ο παπά-Στεφάν δακρυσμένος, με βλέμμα να κοιτάει ψηλά έξω τον έναστρο ουρανό.

- «**Μπάτουςκα, ο αδελφός μου, ο μικρός μου Αλιόσα ήταν Άγιος... Εγώ... εγώ είμαι ένα κτήνος...**» του έλεγα με λυγμούς.

- «Σώπασε, παιδί μου, ησύχασε... Πρέπει να σου πω και κάτι άλλο ακόμη. Η επιστολή του Ηγουμένου είχε και υστερόγραφο: «Διαβιβάσατε αδελφοί, εις την οικογένεια του π. Χριστόφορου, ότι έχασε την ζωή του εις ώραν ιερού καθήκοντος. Διότι, αφού τέλεσαν ξημερώματα την Θεία Λειτουργία, και αφού κοινωνήσε ο ίδιος, οι αδελφοί Μοναχοί της Μονής και τρεις φιλοξενούμενοι στρατιωτικοί, ανέλαβε αυτοβούλως να οδηγήσει τους τελευταίους έως της παραλίας, όπου κρυφίως θα τους παρελάμβανε

κάποιο καράβι δια την Μέση Ανατολή. Δυστυχώς όμως, λόγω προδοσίας έπεσαν εις ενέδρα Γερμανών την ώρα όπου πλησίαζαν το καράβι στην παραλία, όπου ευρίσκοντο όλοι συγκεντρωμένοι. Οι Γερμανοί άρχισαν να πυροβολούν. Τότε **ο ευλογημένος π. Χριστόφορος, δια να σώσει την ζωή των άλλων, φωνάζοντας «Πέσατε κάτω αδελφοί», άρχισε να τρέχει κατά μήκος της παραλίας, κραυγάζων ατάκτως και κάμνων ζωηράς χειρονομίας, έλκοντας επάνω του την προσοχήν των εχθρών.** Μία σφαίρα τον εύρε εις την καρδιάν. Ήτο ξημερώματα Κυριακής, Ιουνίω μηνί - 1941.

Ο Θεός μεθ' υμών και ημών. Ταπεινός προς Κύριον ευχέτης

ο Καθηγούμενος Ιερομόναχος Σαμουήλ
και οι συν εμοί εν Χριστώ αδελφοί».

- «Όπως βλέπεις Ιβάν, ο αδελφός σου δεν ήταν μόνον Άγιος, αλλά και ήρωας». Εγώ πλέον είχα πνιγεί στο θρήνο. Ο π. Στεφάν ξεδίπλωσε το πετραχήλι, λέγοντας μου με τρεμάμενη φωνή:

«Ιβάν, παιδί μου, άυριο πού είναι Χριστούγεννα, θα είσαι και συ στον Ουρανό. Ο π. Χριστόφορος σε περιμένει...».

- «Πώς το ξέρετε αυτό;» ρώτησα μέσα στ' αναφιλητά μου.

- «Με ειδοποίησε παιδί μου... Έλα τώρα να πεις στο Χριστό μας τη ζωή σου». Άπλωσε πάνω μου το λεπτό πετραχήλι με τους κόκκινους κεντημένους σταυρούς.

- «Σ' ακούει ο Χριστός τώρα, παιδί μου. Αύριο θα 'σαι στον Παράδεισο».

- «Ήμαρτον, πάτερ, ήμαρτον... είμαι ένα θηρίο, ένα κτήνος...».

Του είπα όλη τη ζωή μου από μικρό παιδί έως τότε. Αφού μου διάβασε την ευχή συγχωρήσεως όλων των εγκλημάτων μου, έβγαλε από τον κόρφο του ένα μικρό καρύδι. Το πίεσε λίγο κι εκείνο άνοιξε. Τον κοίταξα σαστισμένος.

- «**Είναι η Αγία Κοινωνία, Ιβάν, ο Ιησούς Χριστός...**».

- «Μα, πώς πάτερ...».

- «Τελούμε πότε-πότε κρυφές Θείες Λειτουργίες, με τη σκέπη του Θεού. Υπάρχουν αρκετοί Ορθόδοξοι εδώ... Έλα τώρα παιδί μου να κοινωνήσεις. Κάμε το σταυρό σου...».

Έκανα τότε το σταυρό μου, για πρώτη σχεδόν φορά στη ζωή μου κι έλαβα τη ΖΩΗ μέσα στην ψυχή μου.

- «Τώρα όλα τέλειωσαν Ιβάν. Θα 'ρθω αύριο το πρωί να παραλάβω το σώμα σου».

- «Μπάτουςκα, έχω εδώ μερικά κομμάτια χαρτί, σαν ημερολόγιο. Σας παρακαλώ, όταν έρθετε, να τα πάρετε. Θα το 'χω κάτω από το μαξιλάρι».

Μου έσφιξε το χέρι, κουνώντας καταφατικά το κεφάλι. Πήρα έτσι την ευχή του, φιλώντας το λεπτό βασανισμένο χέρι του καλού Λευίτη.

Με σταύρωσε και ψιθυρίζοντας μου: «Μακαριά η οδός σου παιδί μου. Να εύχεσαι και για μένα τον ταπεινό», γλίστρησε αθόρυβα πίσω από την πόρτα και χάθηκε μέσα στο σκοτάδι...

«...Τί ώρα να 'ναι άραγε; Ίσως τρεις ή τέσσερις ή πέντε τα ξημερώματα. Πάντως μου φαίνεται ότι το σκοτάδι διαλύεται, από ένα αμυδρό φως.

Είναι 25 του Δεκέμβρη 1941... **Ξημερώνει η γιορτή των Χριστουγέννων...**

Δεν μπορώ να σταματήσω το κλάμα, όχι από λύπη, αλλά από χαρά... Ήρθε η ώρα να φύγω... δεν νιώθω πλέον τα μέλη μου, μόνο στην καρδιά μου υπάρχει ακόμη λίγο αίμα... **να, μια ηλιαχτίδα ίσχυσε το σκοτάδι...** Μπάτουςκα, φεύγω... Συγχώρεσε με, την ευχή σου...

Ιβάν Νικολάγιεβιτς Στάρτσκωφ ο αμαρτωλός».

Το σώμα του Ιβάν, ακρωτηριασμένο, χωρίς πόδια και αριστερό χέρι, βρέθηκε παγωμένο εκείνο το πρωί στο θάλαμο Ο (μηδέν). Εγώ ο ιερέας του Υψίστου Θεού, π. Στεφάν Ζινόφσκυ, με τη βοήθεια ενός άλλου αδελφού το μεταφέραμε, μαζί με άλλα πτώματα στους κλιβάνους. Έψαλα ψιθυριστά τη νεκρώσιμη ακολουθία, καθώς έριχναν το σώμα του Ιβάν στις φλόγες. Τώρα πια δεν λυπάμαι, ούτε δακρύζω.

Γιατί ξέρω, το νιώθω, ότι ο Ιβάν είναι ευτυχισμένος. **Χαίρε ευλογημένε Ιβάν, πού με τους ποταμούς των δακρύων μιας σκοτεινής νύχτας, εξαγόρασες την αιώνια χαραυγή των Ουρανών.**

ΤΕΛΟΣ

Σημείωση: Ο ιερέας π. Στεφάν Ζινόφσκυ ήταν αιχμάλωτος στα καταναγκαστικά έργα του Γενικού Νοσοκομείου (κέντρο Ιατρικών Πειραμάτων), κάπου μεταξύ των γερμανό-αυστριακών συνόρων. Έζησε στην αιχμαλωσία ως το 1944. Πεθαίνοντας

μου εμπιστεύθηκε μερικά φύλλα τριμμένου χαρτιού, με τις σκέψεις των τελευταίων ημερών του Ιβάν Στάρτσκωφ, με την τελευταία επιθυμία να δοθούν μετά την απελευθέρωση (πού ήδη τότε διαφαινόταν στον ορίζοντα) στη δημοσιότητα. Σεβόμενος την επιθυμία αυτή την πραγματοποίησα. Ας είναι οι λίγες αυτές σελίδες ιερό και αιώνιο μνημόσυνο για τον Ιβάν, τον ακρωτηριασμένο μελλοθάνατο, πού σε μια νύχτα πάλεψε και νίκησε τον θάνατο.

Θεοντόρ Λουντμίλωφ, ετών εξήντα πέντε, συναιχμάλωτος του π. Στεφάν και κατά σάρκα ανιψιός του. Επέζησα, χάριτι Θεού, από την αιχμαλωσία. Μας ελευθέρωσαν τα συμμαχικά στρατεύματα των Άγγλο-αμερικανών το 1945.

ΚΙΕΒΟ, Απρίλης του 1970.

Ιερό Ησυχαστήριο Παναγίας Πορταϊτίσσης Δυτικόν Πέλλης.

(Πηγή: apantaortodoxias.blogspot.com)

(Πηγή: apantaortodoxias.blogspot.com)